

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Skuggasundi 3, 101 Reykjavík

Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051

Netfang: nel@nel.is

Tilv.: 21040007

Ákvörðun nr. 33/2022

Þann 1. apríl 2022 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 33/2022.

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst erindi frá [REDACTED] lögmanni f.h. [REDACTED] dags. 26. apríl 2021. Í erindinu eru gerðar athugasemdir við afskipti lögreglu þann 13. desember 2020 þegar [REDACTED] var stöðvaður við eftirlit lögreglu með ástandi ökumanna. [REDACTED] kvartar yfir að hafa verið kærður fyrir að vera ekki með gilt ökuskírteini og að ekki hafi verið tekið tillit til þess að hann sé með í gildi ökuréttindi og skírteini þar um frá heimalandi sínu, [REDACTED]. Við framvísun á því skírteini hafi lögreglan hafnað að taka því gildu og að sögn [REDACTED] var honum meinað að halda för sinni áfram og var keyrður heim af lögreglu og annar lögreglumaður keyrði bifreið hans heim. Þá er einnig kvartað yfir rangfærslum í skýrslu lögreglu en þar er greint frá því að hann gangist við brotinu sem hann hafi ekki gert og þá hafi fyrirfarist að tilkynna [REDACTED] um að málið hafi verið felld niður þann [REDACTED] desember 2020.

Nefnd um eftirlit með lögreglu óskaði eftir upplýsingum frá Lögreglustjóranum á Norðurlandi eystra með bréfi þann 30. apríl 2021.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærum á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

2.

Lögreglustjórinn á Norðurlandi eystra svaraði beiðni nefndarinnar með bréfi þann 6. júní 2021. Meðfylgjandi gögnum málsins var svar lögreglustjóra vegna málsins og skýrslur. Umbeðnar upptökur vegna málsins bárust hins vegar ekki fyrr en 28. mars sl.

Í svari lögreglustjórans kemur fram ástæða þess að skráð var í skýrslu að [REDACTED] hafi gengist við brotinu. Einnig má heyra á upptökum hvernig slíkur misskilningur kann að hafa orsakast. Fram kemur einnig að rannsókn málsins hafi verið hætt [REDACTED] desember 2020, enda [REDACTED] með fullgild ökuréttindi og skirteini þar um og var honum aldrei sent sektarboð vegna málsins. Í kjölfarið var rætt við viðkomandi lögreglumenn og farið yfir með þeim hvaða reglur gilda um erlend ökuskirteini á Íslandi. Lögreglan gat ekki séð að [REDACTED] hafi verið tilkynnt um að rannsókn málsins hafi verið hætt.

3.

Undir valdsvið nefndarinnar fellur hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá liða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaöryggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

4.

Nefnd um eftirlit með lögreglu ber að greina hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Af erindi [REDACTED] er ljóst að um er að ræða kvörtun sem lítur að starfsaðferðum og starfsháttum starfsmanna lögreglu.

Nefnd um eftirlit með lögreglu fór ítarlega yfir erindi [REDACTED] og þau gögn sem henni bárust frá Lögreglustjóranum á Norðurlandi eystra. Með hliðsjón af því hvernig málsatvikum var lýst í erindinu og þeim gögnum sem nefndin hefur undir höndum, telur nefnd um eftirlit með lögreglu óheppilegt að lögreglumenn hafi haft [REDACTED] að rangri sök vegna vanþekkingar á gildandi lögum og þar með valdið honum þeim óþægindum sem fylgdu því að vera stöðvaður og síðar ekið heim í lögreglubífreið. Einnig að láðst hafi að tilkynna honum um þau mistök þegar upp um þau komst. Þó telur nefndin að ekki séu uppi vísbendingar um

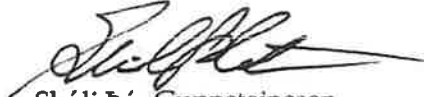
NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

mögulega ámælisverða eða refsiverða háttsemi starfsmanna lögreglu, sbr. 2. mgr. 35. gr. a. laga nr. 90/1996. Nefndin telur því ekki tilefni til að aðhafast vegna erindisins.

Niðurstaða

Nefnd um eftirlit með lögreglu telur ekki tilefni til að aðhafast vegna erindis [REDACTED]

Reykjavík, 1. apríl 2022

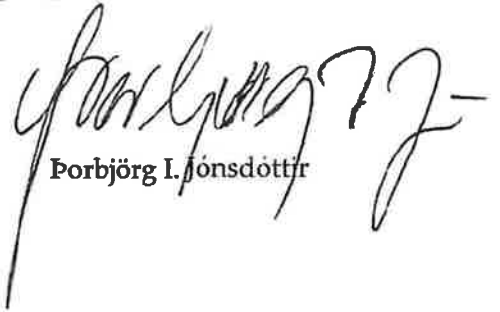

Skúli Þór Gunnsteinsson

formaður

Grímur Sigurðarson

Þorbjörg I. Jónsdóttir